

Jekos ateljé i Knivskärargränd

Jeko Hajyusuf är kurd ursprungligen från östra Syrien men växte upp och gick i skola i den västliga staden Homs, som nuförtiden är mest känd för att vara en av baserna för motståndet mot den avskydde presidenten Bashar al-Assad.

Vi träffas i Jeko Hajyusufs ateljé i Knivskärargränd i Sollefteå. Jag har just varit och sett minnesutställningen på museet över konkretisten Curt Breiland och är på väg till parkeringen, för att åka hem, när Jeko Hajyusuf plötsligt står framför mig i den öppna dörren in till sin ateljé. Lite avvaktande först kliver jag in men blir strax glatt överraskad av alla de meterhöga målningarna i klart lysande färger.

Så fullkomligt olikt Curt Breilands minimalistiska konst! Här är formatet tvärtom d.v.s. väl tilltaget och motiven med de bortvända kropparna ger ett gåtfullt, något andligt intryck. De påminner om ett modernt ikonmåleri. Gestalterna, formade i skrapteknik, ser ut att vara insvepta i sjalar och ansiktena, som ligger i skugga, ger betraktaren möjlighet att själv fylla dem med betydelse.

– Mina målningar handlar om mänskliga relationer, säger Jeko Hajyusuf. Lugnet man upplever i dem är bara en återspeglning av det svenska samhället och den tysta svenska kulturen som hela tiden omger mig.

Jeko Hajyusuf har bott rätt många år i Sverige nu. I början var måleriet en väg att få kontakt med andra människor och försöka bryta den språkliga isoleringen. I början målade han stadsmiljöer. Genom en tavelförsäljare i Uppsala fick han sålt sina akvareller och oljemålningar till en hyfsad förtjänst. Stadsmotiven växlade allt efter var han befann sig. Flytten gick från Perstorp i syd till Kiruna i norr. Men ganska snart fick han också jobb som bildlärare och som tolk på olika flyktingförläggningar. Numera ägnar sig Jeko Hajyusuf helhjärtat åt sin egen konstutövning i ateljén i Knivskärargränd.

När Jeko Hajyusuf kom till Sollefteå på 80-talet tyckte han det fanns ett mycket aktivt och inbjudande konstliv där. Göte Höglund med sitt konstmuseum Majoren var en eldsjäl och på Hullstagården visade man konst av ibland helt okända konstnärer. Men Majorens skapare dog hastigt och Hullstagårdens utställningslokal blev istället ombyggd till toaletter för alla kissnödiga danskvällsgäster.

Eftersom Sollefteå har haft en lång tradition av konst med förutom Göte Höglund Österåsens Helge Dahlstedt, Helmer Osslund och hans gäng och på senare tid konstveckorna i Junsele, tycker Jeko Hajyusuf att man borde fortsätta i den traditionen. Inte minst för att kunna ge unga människor chansen att se, uppleva och kanske själv pröva på att skapa konst. Människor mår bra av konstupplevelser, tror han. Men då måste man visa mycket mer modern, nutida konst. Inte bara ge plats åt permanenta utställningar med sedan länge döda konstnärers verk.

Svenska konstnärer gömmer sig gärna, vill vara ifred med sin konst, verkar inte ha behov av diskussioner med kolleger, menar Jeko Hajyusuf, som för sin del längtar efter gemenskapen. För att tillfredsställa det behovet deltar han varje höst i olika konstsymposier runt om i världen. I år blir det Grekland i augusti och Dubai i oktober. Där samlas ett trettiotal konstnärer från olika länder under en veckas tid, bor, äter och arbetar ihop.

Man börjar alltid med en vit yta som utgångspunkt och så målar man inför publik. Det är en häftig utmaning! I slutet av symposiet har man sedan en gemensam utställning där konstverken blir betalningen till arrangörerna för kost och logi.

Ett mycket givande och bra upplägg för alla parter, tycker Jeko Hajyusuf, som drömmer om att göra något liknande i Sverige, kanske i Sollefteå.

Volym 2013-06-19
Text: Karin Lundqvist
Foto: Jonas Lundqvist